มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.)
Human Rights and Development Foundation

เลขที่ 109 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
109 Soi Sitthichon, Suthisarnwinichai Road, Samsennok, Huaykwang. Bangkok 10310
Tel: (+662)277 6882 Fax: (+662)275 4261 ext 102 E-mail: info@hrdfoundation.org

เผยแพร่ 17 พฤศจิกายน 2558

ใบแจ้งข่าว

เจ้าหน้าที่ระดับสูงองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย

ตกลงจ่ายเงินให้ลูกจ้างทำงานบ้าน ภาคประชาสังคมพร้อมเดินหน้าผลักดันแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ

ตามที่มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาร่วมกับมูลนิธิผู้หญิง ได้ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่นางสาวเอมาเบท ลูกจ้างทำงานบ้านที่ถูกนายจ้างซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทยและภรรยา โดยได้ฟ้องนายจ้างทั้งคดีอาญาและคดีแรงงานนั้น เมื่อ16 พฤศจิกายน 2558 เวลา 13.30: ศาลจังหวัดนนทบุรี (คดีอาญา) นัดไต่สวนมูลฟ้องคดีที่นางสาวเอมาเบท ยื่นฟ้องอดีตนายจ้างน.พ.โยนัส เทกเก้น โวลเดอแมเรียน เจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย พร้อมภริยา ในข้อหาทำร้ายร่างกาย หน่วงเหนี่ยวกักขัง เอาคนลงเป็นทาสและค้ามนุษย์ โดย นางสาวเอมาเบท ได้ถอนฟ้องคดีเนื่องจากสามารถตกลงกันได้กับจำเลยทั้งสองในขั้นตอนกระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลแรงงานซึ่งจำเลยได้ตกลงจ่ายเงินให้แก่นางสาวเอมาเบทในจำนวนที่พอใจ จึงยินยอมถอนฟ้องทั้งคดีอาญาที่ศาลจังหวัดนนทบุรี และคดีแรงงานที่ศาลแรงงานกลาง (สาขานนทบุรี) ตามลำดับในวันนี้ (อ่านรายละเอียด เพิ่มเติมได้ที่ http://hrdfoundation.org/?p=1358 และ http://hrdfoundation.org/?p=1404)

อนึ่งแม้ว่าโจทก์ในคดีนี้ได้ถอนฟ้องจำเลยในคดีอาญา แต่เนื่องจากข้อหาการเอาคนลงเป็นทาส การค้ามนุษย์เป็นคดีอาญาที่เป็นความผิดต่อแผ่นดิน ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแม้ว่าผู้เสียหายจะถอนฟ้องไป ก็มิได้ทำให้การฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการระงับ โดย นายสุรพงษ์ กองจันทึกจากสภาทนายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ให้ความเห็นในกรณีนี้ว่า คดีนี้เป็นที่สนใจของต่างประเทศ ทั้งพนักงานอัยการ ประเทศไทย และองค์การระหว่างประเทศในฐานะต้นสังกัด ต้องทำการตรวจสอบ-ดำเนินคดีกับข้อกล่าวหาในกรณีนี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะในประเทศไทยควรปรับปรุงการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การสอบสวน และการฟ้องคดี ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดว่าประเทศไทยว่าได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินคดีค้ามนุษย์และแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์อย่างจริงจัง จำเป็นต่อการปลดพันธนาการ Tier 3 ในรายงานค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา และแก้ไขการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐฯ และประเทศอื่นในสหภาพยุโรป โดยประเทศไทยต้องพัฒนาการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐและกลไกที่ดำเนินคดีค้ามนุษย์ให้มีความเชี่ยวชาญ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพสามารถปราบปรามและป้องปรามผู้กระทำความผิด และลดความเสี่ยงของผู้เสียหายที่จะถูกนายจ้างแสวงหาประโยชน์

ส่วนทางด้านนางสาวอุษา เลิศศรีสันทัด ผู้อำนวยการมูลนิธิผู้หญิง เห็นว่า กรณีของนางสาวเอมาเบท นับเป็นกรณีศึกษาสำหรับการจ้างลูกจ้างทำงานบ้านในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 300,000 คน ทั้งลูกจ้างไทยและแรงงานข้ามชาติ ได้รับความคุ้มครองอย่างจำกัดภายใต้กฎกระทรวงคุ้มครองลูกจ้างทำงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย ฉบับที่ 14 พ.ศ.2554 ที่ยังไม่ได้คุ้มครองด้านค่าแรงขั้นต่ำ อุบัติเหตุจากการทำงาน และสวัสดิการต่างๆเช่นเดียวกับแรงงานทั่วไป อีกทั้งหลายกรณีพบว่าลูกจ้างทำงานบ้างยังเข้าไม่ถึงสิทธิและการคุ้มครอง เนื่องจากลูกจ้างส่วนใหญ่ยัง

อาศัยอยู่บ้านของนายจ้าง โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารเดินทางและมักจะไม่สามารถเดินทางเข้า ออกบ้านพักนายจ้างได้อย่างอิสระ นอกจากนี้การตรวจแรงงานในสถานที่ทำงานของลูกจ้างทำงานบ้านยังไม่ปรากฏนโยบายที่ชัดเจน จึงทำให้ทางมูลนิธิและเครือข่ายช่วยเหลือลูกจ้างทำงานบ้านยังคงได้รับการร้องขอความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง จึงเห็นว่า รัฐบาลไทย ควรพิจารณายกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าว และควรให้ลูกจ้างได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานเช่นเดียวกับลูกจ้างอื่นๆ อีกทั้งรัฐควรเร่งพิจารณาลงนามในอนุสัญญาขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 189 ว่าด้วยเรื่องงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน เพื่อขยายการคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างรวมทั้งยังช่วยลดการเลือกปฏิบัติต่อสิทธิของลูกจ้างทำงานบ้าน

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา เห็นว่าคดีนี้สะท้อนให้เห็นสภาพของลูกจ้างแรงงานทำงานบ้านที่ถูกนายจ้างละเมิดสิทธิ-แสวงหาประโยชน์ อันเกิดจากช่องว่างหรือข้อบกพร่องของกฎหมาย ที่ยังไม่สามารถคุ้มครองสิทธิของแรงงานได้อย่างดีพอและมีการคุ้มครองที่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำอีกทั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับแรงงานทำงานบ้านในปัจจุบัน ซึ่งทางมูลนิธิฯ เห็นพ้องกับมูลนิธิผู้หญิงว่าหากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 189 ว่าด้วยเรื่องงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน ซึ่งคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างทำงานบ้านที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูกจ้างทำงานบ้านในปัจจุบัน และมีการแก้ไขกฎหมายภายในร่วมกับภาคประชาสังคม ตัวแทนลูกจ้างและตัวแทนนายจ้าง ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าวและอนุสัญญาไอแอลโอที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานบังคับ (ฉบับที่ 29) อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ (ฉบับที่ 105) และอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบการใช้แรงงานเด็กที่เลวร้ายที่สุด (ฉบับที่ 182) ประเทศไทยก็จะมีเครื่องมือที่จะช่วยคุ้มครองและป้องกันมิให้ลูกจ้างทำงานบ้านอย่างเช่นกรณีนี้ถูกนายจ้างแสวงหาประโยชน์ด้านแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายหลังจากที่คดีนี้ได้ออกสู่สาธารณะ ในเดือนเมษายน 2558 เครือข่ายลูกจ้างทำงานบ้านได้ยื่นหนังสือเรียกร้องถึงรัฐบาลไทย ให้พิจารณาแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อเพิ่มความคุ้มครองลูกจ้างทำงานบ้าน เช่น ให้นายจ้างที่มีลูกจ้างเด็กทำงานบ้านที่อายุ 15 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 18 ปี ส่งรายชื่อลูกจ้างเด็กแก่พนักงานตรวจแรงงาน เพื่อตรวจสอบ-ป้องกันการใช้แรงงานเด็กโดยผิดกฎหมาย กำหนดให้ลูกจ้างทำงานบ้านมีชั่วโมงการทำงานและสภาพการทำงานที่เหมาะสม ให้ลูกจ้างทำงานบ้านมีสิทธิเลือกในการที่จะพักหรืออาศัยอยู่ในบ้านพักของนายจ้างหรือไม่ก็ได้ ปรับปรุงกลไกการทำงานของการพนักงานตรวจแรงงานเพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานสามารถเข้าถึงสถานที่พักของนายจ้างที่มีการจ้างลูกจ้างทำงานบ้านนั้นอยู่ได้มากขึ้น ยกระดับคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของลูกจ้างทำงานบ้าน โดยการปรับปรุงกฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน และกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้ลูกจ้างทำงานบ้านสามารถรวมกลุ่มและเจรจาต่อรองกับนายจ้าง อีกทั้งเรียกร้องให้ องค์การสหประชาชาติ พิจารณาพัฒนาประมวลจริยธรรม (Code of conduct) เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมตรวจสอบภายในของเจ้าหน้าที่ในองค์กรและกำหนดมาตรการในการสืบสวน สอบสวนอย่างโปร่งในและตรวจสอบได้ พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างชัดเจน

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ

นางสาวอุษา เลิศศรีสันทัด ผู้อำนวยการ มูลนิธิผู้หญิง 089 676 6664

นางสาวปรีดา ทองชุมนุม มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา 089 459 0212